

Título: *Educación compensatoria. Fundamento y programas*
Autor: R. García López
 B. Martínez Mut
 P. Ortega Ruiz
Editorial: Santillana, Madrid/1987

A educación compensatoria naceu nos Estados Unidos na década dos sesenta e chegou ó noso país con moitos anos de retraso cando, por riba, os seus resultados estaban sendo máis que cuestionados. A principios do ano 1.983 un Real Decreto do Ministerio de Educación e Ciencia creaba o " Programa de Educación Compensatoria " (PEC) de ámbito nacional, ó cal poden acceder as Comunidades Autónomas con transferencias educativas plenas mediante a sinatura anual dun Convenio co devandito Ministerio. Galicia sumouse a este Programa e, dende aquel ano 1.983, vén desenvolvendo distintos subprogramas desta modalidade educativa, fundamentalmente no ámbito de educación infantil e do ensino obrigatorio.

Este libro está dividido en dúas partes xerais. Na primeira faise unha análise histórica, conceptual e crítica da educación compensatoria así como dos principais programas que se veñen

levando a cabo a nivel internacional. Como conclusión propónse un modelo teórico integrador dos posibles enfoques neste tipo de educación.

Na segunda, de carácter máis práctico, estúdase a compensación nos diferentes ambientes en que se desenvolve a persoa: escolar, familiar, laboral e comunitario. En cada un deles deséñanse estratexias para a acción-intervención socio-educativa coa conseguinte proposta de programas de educación compensatoria específicos para cada un dos referidos ámbitos: conexión entre preescolar e ciclo inicial, habilidades interpersoais, formación ocupacional e formación de líderes comunitarios, respectivamente.

A constatación dun elevado fracaso escolar nas clases sociais máis baixas, por unha banda e a loita pola igualdade de resultados (xa non de acceso) educativos por outra, foron as dúas principais

causas que deron orixe à implantación da educación compensatoria como vía complementaria dos sistemas educativos pertencentes ós principais países desenvolvidos. O obxectivo fundamental desta modalidade educativa é, polo tanto, mellora-lo rendemento académico dos nenos procedentes de sectores socio-culturalmente desfavorecidos.

A educación compensatoria, como política reformadora optimista fracasou, pois o sistema escolar é impotente por si só para supera-la desigualdade de orixe do alumno. Para os autores desta obra, sen embargo, estes resultados negativos aumentaron a nosa comprensión precisamente desta incapacidade da educación nunha sociedade avanzada e veñen sendo pretexto para concienciarse da necesidade dun movemento de innovación e reforma educativa.

Diferéncianse no libro dous tipos de "Pedagogía da compensación": o correctivo, propio dunha política educativa e que da lugar a educación compen-

satoria e o preventivo, propio dunha política cultural da cal xorde a animación sociocultural. Os autores conceden grande importancia a este segundo tipo de intervención polo seu carácter ecolóxico, é dicir, porque deberá contemplar tódalas variables ou espacios onde se resolve o complexo proceso da configuración de cada individuo.

Emprega-lo paradigma ecolóxico na planificación da educación compensatoria supón preocuparse menos dos aspectos cuantitativos e de eficacia da educación e mais da análise interna dos procesos da aprendizaxe, é dicir, do que realmente sucede na aula, co fin de levar a cabo unha diagnose que permita programar axeitadamente unha determinada intervención educativa.

Celso Currás Fernández